

Jen trochu tepla...

... aneb jak se žilo v Terezíně?

Pracovní listy pro práci s webovými stránkami

www.vedem-terezin.cz

a s naskenovanými originály chlapeckého časopisu Vedem

1) JE LIBO ZÁKUSEK?

Život v Terezíně se nám dnes může zdát až absurdní. Aby ne! Všechny ty možné a nemožné zákazy, příkazy, omezení nebo naopak povolení nám přijdou postavené na hlavu. Připadaly ale některé věci zvláštní už lidem v Terezíně před mnoha desítkami let?

- Určitě dokážete po přečtení ukázek zjistit, o jaké místo se v Terezíně jednalo. Zkuste jej tedy najít na mapce a zakreslit je tam.
- V básni Hanuše Hachenburga jsou některá slova vynechaná. Doplňte je podle originálu, celé znění básně naleznete případně na www.vedem-terezin.cz v sekci Toulky Terezínem (nebo si můžete prohlédnout 18. číslo z 1. ročníku Vedem :)) .
- Co myslel autor druhé ukázky „řezy, které je možno dostat o dům dále“? Co bylo „o dům dále“?
- Obě básně popisují stejné místo, každý autor ale použil trochu jiné formulace. Zkuste najít pasáže v básni, které popisují stejnou věc a vyznačte je přímo do textu. (Viz příklad v textu)

Kavárna, to je pěkné místo!
_____ s čajem mám tam jisto.
Při falešné muzice dívám se shůry
na dráty německé komandatury
a děvky, co _____ roznášejí,
že nemohou jinak, tak se jen smějí.

Bavím se dobře s veselou lící
(Tam dole teď nesou _____,
jen dědkové tlačí tu pohřební vůz
jak symbol svých let, jež nemohou už)
a vzadu ta zelená budova
_____ je šířána dopola.

Proč tady v _____ sedět je třeba
když „svět dole“ rve se o _____?
A aplaus: hudba hraje džez
přemožen _____ v dál jsem se vznes
a hudba zněla jak kočičí lkání
a _____ vran nad sněžnatou plání,
jak shnilé sklo, jež do propasti
snaží se mne jako do _____ klásti.

A obejmul dole jsem svět časů a větrů
svět hladu a bídy, svět kilometrů
jak slunné kvítko, které hostí
mne ve světě skutečnosti

Čistý ubrus, vkusné stolky –
tmavě oblečení páni –
rudě nabarvené holky –
společenské žertování –
Různě vyhrávají džezy –
roznáší se káva v sále –
možno dostat i řezy –
(to je ale o dům dále).

Mapa Terezína

2) DÁL, DÁL, NA VÝCHOD...

Život v Terezíně byl pro obyvatele ghetta těžký z mnoha důvodů. Lidé neměli dostatek jídla, nebyly léky, zato takových věcí jako byly například nemoce, bylo díky nedostatečné hygieně až dost. Největším strachem většiny z vězňů byly ale transporty dále „na východ“.

- Zkuste nyní přiřadit následující obrázky a texty do tabulky k názvům míst, které úzce souvisely s příjezdy do Terezína a právě cestami dál, transporty na východ. S prací vám pomohou Toulky Terezínem na stránkách www.vedem-terezin.cz!

<p>(...) „Smutní, bledí ve své tváři „Ti Židi jsou přec jen lháři, napřed slíbí hory doly, pak nás okradou jak voly, všechny šaty, všechno jídlo, naše boty a to mýdlo! Všechno, co jsme s sebou vzali, ti lotři nám rozebrali.“ (...)</p>	
<p>(...) „Jel krok co krok po nové kolejnici tři děti veliké jak jejich oči dívaly se, jak se ta kola točí a vjíždějí na ulici.“ (...)</p>	
<p>(...) „Jdou transporty, pánové!“ "To bylo fenomenální," říká uštěpačně Erik a kope do stolu. "Prý do Birkenau," praví někdo z davu. "Já jsem slyšel, že do Třince," míní jiný. "Padla bonkeslatrine!" poznává apatický Bejček, sedící na kavalci, "to už tady všeco bylo, a zas se to odvolalo. - Já říkám, že z toho nic nebude." "A já vám, kluci, říkám, že tentokrát je to skutečně pravda," ujímá se slova Kaki, "táta prej mluvil s jedním chlapem ze sekretariátu a ten prej říkal, že prej to tentokrát skutečně pojedje." "O já," chytí se za hlavu Orče, "to my určitě pojedeme, my jsme registrovali." "Uvidíme," končí Herbert debatu, "pánové, kdo si jde pro oběd!" Hlouček chlapců se rozchází a všem tane na mysli otázka: Pojede se? A budu v tom?" (...)</p>	

Bahnhofstrasse		
Hamburská kasárna - šlojzka		
Magdeburská kasárna		

3) KOLIK JICH TU JE?

Stávalo se, že byli všichni obyvatelé ghetta náhle vytrženi z běžného terezínského života a byli nuceni uposlechnout nějaký momentální rozkaz. Jednou z takových situací se stalo i vyhnání všech obyvatel ghetta do místa zvaného Bohušovická kotlina. Zde potom museli všichni po dlouhou dobu stát a čekat na povel k odchodu zpět do tábora.

- **Přečtěte si články Psychologie masy a Senzace Kuriozita 20. století na stránkách www.vedem-terezin.cz a zkuste na ten samý námět napsat (můžete i z vlastní zkušenosti, o to autentičtější a lepší to bude ;)) vypravování nebo úvahu zasazené do dnešní doby.**

4) HÁDEJ, HÁDEJ, HADAČI!

Navzdory krutým podmínkám, které v táboře panovaly, byli obyvatelé ghetta schopni vytvořit i zde něco krásného. Kultura, zejména ta spjatá s českým národem, znamenala v tehdejších hrozivých podmínkách více, než si my dnes dokážeme představit...

- **Přečtěte si následující výroky (některé jsou chybné) a s pomocí stránek www.vedem-terezin.cz je zkontrolujte.**

- Židovští obyvatelé Terezína přicházeli bezprostředně do styku s německy mluvícími příslušníky gestapa a jednotek SS, kterých bylo v Terezíně všude plno.
- V Terezíně fungovala židovská samospráva.
- Seznamy osob určených k transportu sestavoval samotný K. H. Frank.
- V dobách největšího zaplnění Terezína bylo ve městě maximálně 5 000 lidí.
- Na obrázku nahoře jsou zachyceny děti při představení Brundibár od Hanse Krásky.
- Nejrozšířenějšími nemocemi se v Terezíně staly zarděnky, příušnice a lupenka. Obyvatelé trápily vši, blechy a štěnice.
- V Terezíně se podařilo zrealizovat mnoho divadelních představení, včetně oper. Můžeme jmenovat například Carmen, Prodanou nevěstu a jiné.